

Sosiaaliturvakomitean kokous 10.10.2024

Etuuksiin liittyvät velvoitteet

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pöytäryhmät

PÖYTÄ 1:

Pia Sillanpää
Minna Ahtiainen
Titta Hiltunen
Eeva Nykänen
Jaana Rissanen
Kimmo Ruth

PÖYTÄ 2:

Henrik Wickström
Hilkka Kemppi
Harri Hellsten
Ulla Hämäläinen
Allan Paldanius
Virva Juurikkala
Ellen Vogt

PÖYTÄ 3:

Bella Forsgrén
Päivi Räsänen
Virpi Hiltunen
Sari Kokko
Anna Kukka
Katri Ojala
Ilkka Oksala

PÖYTÄ 4:

Atte Kaleva
Outi Antila
Eija Koivuranta
Maria Salenius
Pirjo Väänänen
Jarno Turunen
Saara Leppinen

Ohjelma

12.30–13.00	Kahvit
13.00–13.10	Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
13.10–13.20	Komiteatyön eteneminen ja loppumietinnön työstäminen
13.20–13.40	Selvitys- ja arviointiryhmän selvitys palveluinterventioista – keskeiset havainnot
13.40–14.20	Työskentelyosuus: Komitean ehdotukset ja linjaukset loppumietintöön etuuksiin liittyvistä velvoitteista
14.20–14.30	Tauko
14.30–15.10	Työskentely jatkuu
15.10–15.50	Keskustelu ja yhteenveto
15.50–16.00	Kokouksen päätös

Komitean jäsenet

Atte Kaleva
Kokoomuksen
eduskuntaryhmä

Pia Sillanpää
Perussuomalaisten
eduskuntaryhmä

Tarja Filatov
Sosialidemokraattinen
eduskuntaryhmä

Hilikka Kemppe
Keskustan
eduskuntaryhmä

Bella Forsgrén
Vihreä
eduskuntaryhmä

Laura Meriluoto
Vasemmistoliiton
eduskuntaryhmä

Henrik Wickström
Ruotsalainen
eduskuntaryhmä

Päivi Räsänen
Kristillisdemokraattinen
eduskuntaryhmä

Harry Harkimo
Liike Nyt
-eduskuntaryhmä

Pysyvät asiantuntijat 1/2

Eveliina Pöyhönen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Ulla Härmäläinen
valtiovarainministeriö

Kimmo Ruth
työ- ja elinkeinoministeriö

Virpi Hiltunen
*opetus- ja
kulttuuriministeriö*

Jaana Rissanen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Outi Antila
Kansaneläkelaitos

Antti Koivula
Työterveyslaitos

Eeva Nykänen
*Terveys ja
hyvinvoinnin laitos*

Susan Kuivalainen
Eläketurvakeskus

Ellen Vogt
*Hyvinvointialueyhtiö
Hyvil Oy*

Pysyvät asiantuntijat 2/2

Ilkka Oksala
*Elinkeinoelämän
keskusliitto EK*

Anna Kukka
*Kunta- ja
hyvinvointialueyöntajat
KT*

Harri Hellstén
Suomen Yrittäjät

Pirjo Väänänen
*Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry*

Minna Ahtiainen
STTK ry

Katri Ojala
Akava ry

Maria Salenius
Suomen Kuntaliitto

Eija Koivuranta
*SOSTE Suomen
Sosiaali ja terveys ry*

Titta Hiltunen
*Suomen nuorisovalan
kattojärjestö Allianssi ry*

Sari Kokko
Vammaisfoorumi ry

Puheenjohtajisto

Pasi Moisio
puheenjohtaja

Liisa Siika-aho
1. varapuheenjohtaja

Essi Rentola
2. varapuheenjohtaja

Saara Leppinen
*arviointi- ja selvitysryhmän
puheenjohtaja*

Sihteerit ja viestintä

Asiantuntijasihteerit:

Milja Tiainen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Eeva Vartio
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Ritva Liukonen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Anna-Kaisa Tuovinen
*Terveys- ja hyvinvoinnin
laitos*

Sara Mäkräinen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

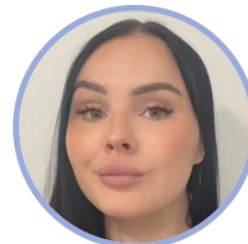
Simo Mentula
valtiovarainministeriö

Tekninen sihteeri:

Katja Sundqvist
sosiaali- ja terveysministeriö

Viestintä:

Anna Työrinoja
sosiaali- ja terveysministeriö

Komiteatyön eteneminen ja loppumietinnön työstäminen

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Loppumietinnön aihekokonaisuudet toimeksiannon perusteella

1. kokonaisuus: Etuuksien ja palvelujen vastaavuus ihmisten elämäntilanteisiin (erityisesti työttömyys, sairaus, työkyvyttömyys ja näitä koskevat palvelut)

- 1A: Etuuksien vastaavuus ihmisten elämäntilanteisiin (erityisesti työttömyys, sairaus, työkyvyttömyys)
- 1B: Etuuksiin liittyvät velvoitteet

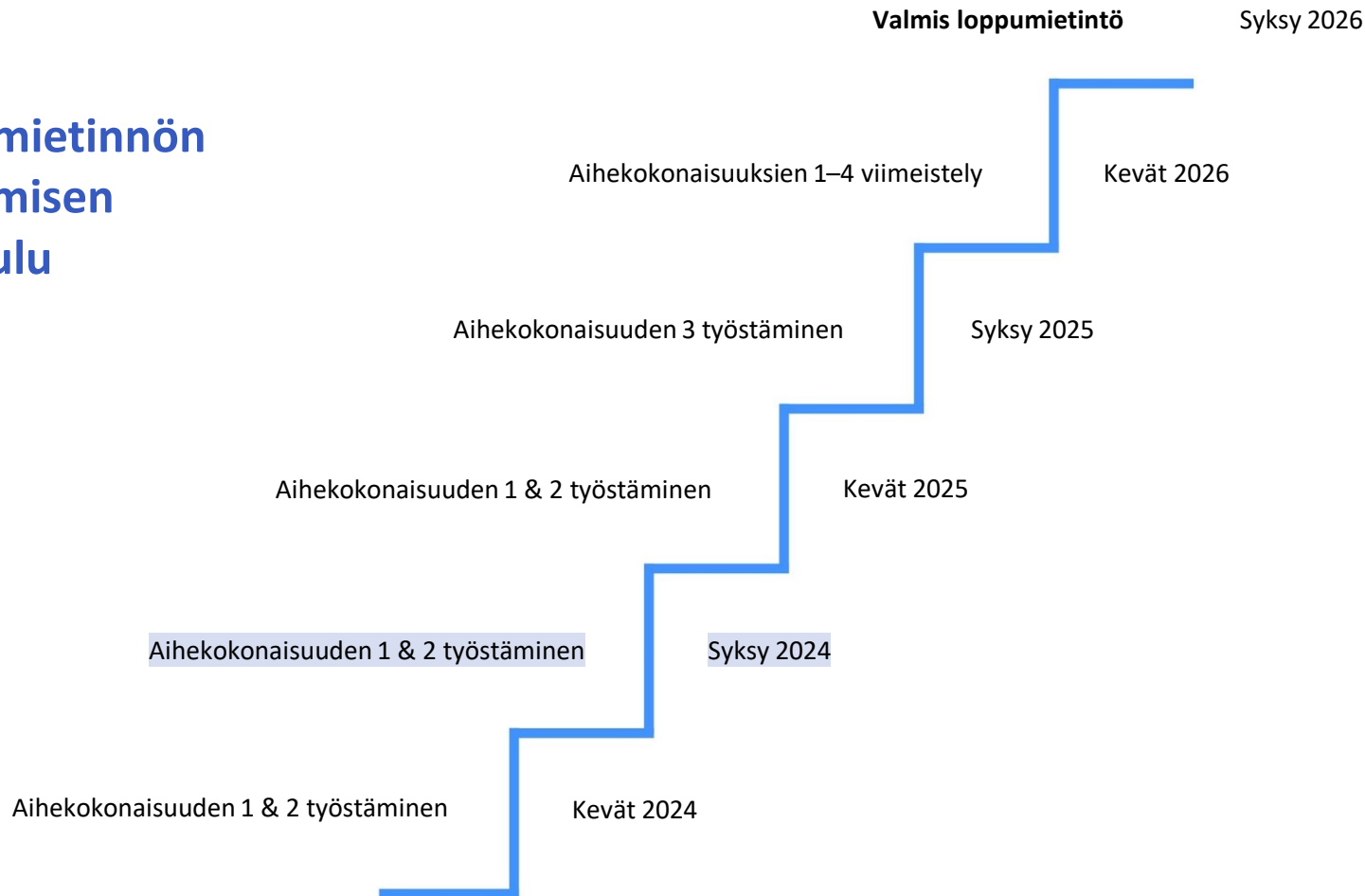
2. kokonaisuus: Sosiaaliturvan taso ja etuuksien yhdistelmät sekä perusturvan ja viimesijaisen turvan suhde ja asema sosiaaliturvajärjestelmässä

- 2A Sosiaaliturvan tason arviointi
- 2B Etuuksien yhdistelmät
- 2C Perusturvan ja viimesijaisen turvan suhde ja asema sosiaaliturvajärjestelmässä

3. kokonaisuus: Etuuksien yksilö- ja perhekohtaisuus, elatusvelvollisuudet sekä erilaiset asumis- ja perhetilanteet

4. kokonaisuus: Yleistuen valmistelun seuranta

Loppumietinnön työstämisen aikataulu

Loppumietinnön työstäminen

Kansanedustajajäsenten kokouksessa 13.6. päätetyn mukaisesti:

- Loppumietintö työstetään komiteassa käydyn keskustelun, keskustelun pohjalta virkatyönä luonnostellun tekstin ja kansanedustajien kirjallisten kommenttien ja lisäysten pohjalta.
- Yksimielisyys on toivottavaa, mutta kansanedustajajäsenet voivat myös äänestää kohdista, joista yksimielisyyttä ei ole (enemmistön kanta).
 - Mahdollisuus jättää eriäviä mielipiteitä ja täydentäviä lausumia.
- Aihekokonaisuudet käsitellään ja tekstiluonnokset työstetään vaiheittain. Lopullinen linjaaminen tehdään, kun kaikki kokonaisuudet ovat selvillä.

Loppumietinnön aihekokonaisuuksien työstäminen

KOMITEA

Valmistava keskustelu kansanedustajien
kokouksessa aihekokonaisuudesta x

Valmistava keskustelu komiteassa

Kansanedustajien (taustaryhmien) kirjalliset
kommentit ja lisäykset luonnostekstiin

Luonnostekstin muokkaaminen
kansanedustajien kokouksessa

Luonnosteksti koko
komitean keskusteltavaksi

Luonnostekstin muokkaus
kommenttien pohjalta

Luonnostekstin valmistelu
keskustelun pohjalta

Luonnostekstin muokkaus
keskustelun perusteella

Kansanedustajat viimeistelevät ja
hyväksyvät loppumietinnön

**PUHEENJOHTAJISTO JA
SIHTEERISTÖ**

Syksyn 2024 kokoukset

-
- tiistai 10.9.2024 klo 8:30–10:30, kansanedustajajäsenten kokous**
Linjauksen työstäminen aiheesta 2A: Sosiaaliturvan tason arviointi
 - torstai 26.9.2024 klo 8:30–10:30, kansanedustajajäsenten kokous**
Linjauksen pohjustus aiheesta 1B: Etuuksiin liittyvät velvoitteet
 - torstai 10.10.2024 klo 13–16, sosiaaliturvakomitean kokous**
Linjauksen pohjustus aiheesta 1B: Etuuksiin liittyvät velvoitteet
 - tiistai 5.11.2024 klo 8:15–10, kansanedustajajäsenten kokous**
Linjauksen työstäminen aiheesta 1B: Etuuksiin liittyvät velvoitteet
 - tiistai 19.11.2024 klo 8:30–10:30, kansanedustajajäsenten kokous**
Linjauksen pohjustus aiheesta 1A: Etuuksien vastaavuus elämäntilanteisiin
 - torstai 28.11.2024 klo 13–16, sosiaaliturvakomitean kokous**
Linjauksen pohjustus aiheesta 1A: Etuuksien vastaavuus elämäntilanteisiin

Tavoite tänään

Tuottaa näkemyksiä etuuksiin liittyvistä velvoitteista ja kannusteista komitean ehdotusten ja linjausten pohjaksi.

Selvitys- ja arviointiryhmän selvitys palveluinterventioista – keskeiset havainnot

Perustuen kokousmateriaalin liitteeseen 3

Meeri Seppä VATT, Tuija Korpela Kela, Ismo Hiljanen Kela, Ilari Ilmakunnas ETK

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

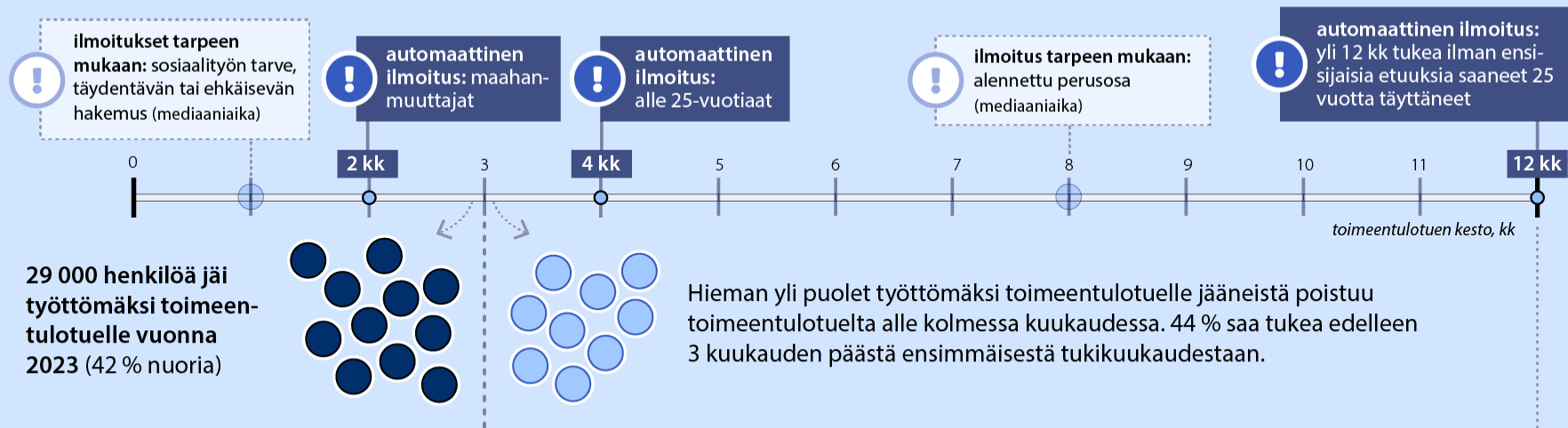
Selvityksen toimeksianto

- Mitä konkreettisia palveluinterventioita (puhelu, kirje, käynti jossain tms.) alkaa tapahtua henkilölle aikajanalla,
 - kun hän jää työttömäksi (1) työttömyyspäivärahalle, (2) työmarkkinatuella tai (3) toimeentulotuelle
 - kun hän jää sairauspäivärahalle (1) suoraan työstä tai (2) työelämän ulkopuolelta
 - kun hakee työkyvyttömyyseläkettä ja saa (1) hylkäyksen tai (2) määräaikaisen työkyvyttömyyseläkkeen.
- Selvityksen (liite 3) keskeiset havainnot on esitelty seuraavilla dioilla.

Työttömien toimeentulotukiasiakkaiden palveluinterventiot eriaikaisia

Toimeentulotuki – ilman ensisijaista etuutta (2023)

Kun työttömän toimeentulotukiasiakkuus pitkittyy, Kelalla on velvollisuus tehdä ilmoitus asiakkaan tilanteesta kuntaan tai hyvinvointialueelle. Määräaikaismoitukset ovat automaattisia, muita ilmoituksia tehdään tarpeen mukaan.

Toimeentulotuella ilman ensisijaista etuutta

Tilanteen taustalla voi olla työttömyysturvan maksamisen estävä lausunto (esim. työnhaku ei voimassa, koulutukseen hakuvelvoitteen laiminlyönti, työstä eroaminen tai kieltäytyminen, työllistymissuunnitelman laatimisen tai toteuttamisen laiminlyönti tai työssäolovelvoite), 5 kk odotusaika ennen työttömyysturvan saamista, muita etuuksia ei ole vielä ehditty maksaa (käsitteley kesken), kielteinen päätös jostain muusta etuudesta kuin työttömyysturvasta, toimeentulotukea haettu ensisijaisten etuuksien sijaan.

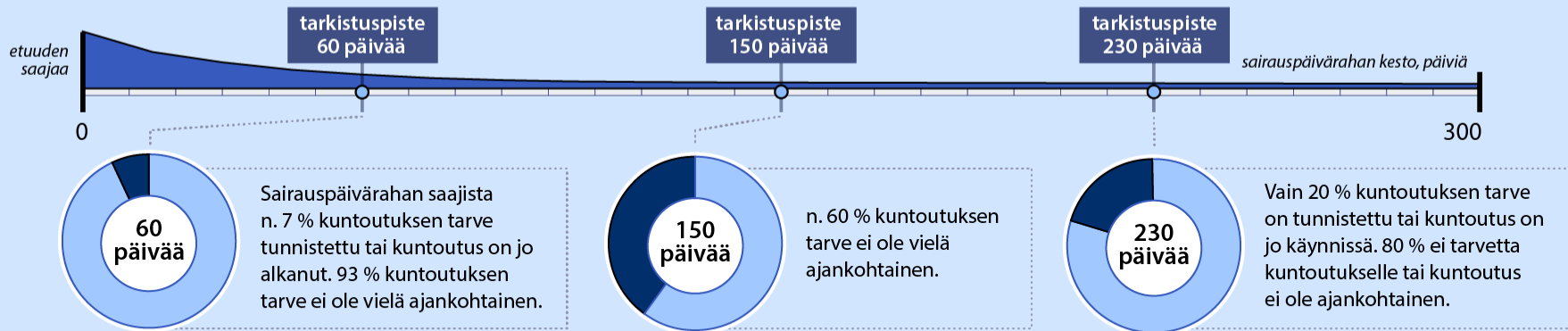
Pitkittyneet asiakkuudet

12 kk yhtäjaksoisesti toimeentulotukea saava henkilö on taustateki-jöiltään tyypillisesti naimaton 25–44-vuotias, kaupungissa yksin asuva kansalaisuudeltaan suomalainen ja äidinkieleltään suomen-kielinen mies. Keskimääräinen perustoimeentulotuki noin 700€/kk, jonka lisäksi henkilö saa yleensä yleistä asumistukea.

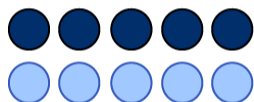
Kuntoutustarpeen tunnistaminen ja kuntoutuksen toteuttaminen haastavaa

Työkyvyttömyysetuudet – sairauspäiväraha, kuntoutustuki ja työkyvyttömyyseläke (2023)

Työkyvyttömyys ei aina ole yhtäjaksoista tai aiheudu samasta sairaudesta. Tästä syystä sairausvakuutuslaissa määritellyt tarkistusajankohdat kuntoutustarpeen arvioinnille eivät välttämättä kohdistu hetkiin, jolloin kuntoutus olisi tarkoituksenmukaista aloittaa.

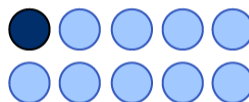

Työeläkekuntoutuksen aloittaminen vähäistä

Työkyvyttömyyseläkehylkäyksen yhteydessä myönteisen työeläkekuntoutuspäätöksen saaneista vain hieman alle puolet aloittaa kuntoutuksen päätösvouden tai sitä seuraavan vuoden aikana.

Kuntoutustuella työelämään siirtyminen on harvinaista

Vain 13 prosenttia vuonna 2015 kuntoutustuen aloittaneista oli työelämässä vuonna 2019.

Palveluinterventioita toteutuu sairauspäivärahan ajalla suhteellisen vähän.

Etuudet eivät edellytä osallistumista kuntoutustarpeen kartoittamiseen tai kuntouttaviin toimenpiteisiin.

Palveluihin ohjautuminen on satunnaista, ja palveluverkosto rajallinen.

Komitean ehdotukset ja linjaukset loppumietintöön etuuksiin liittyvistä velvoitteista

Työskentelyosuus

Ohjeistus työskentelyyn

Ryhmässä:

- Keskustelkaa selvityksen keskeisten havaintojen pohjalta ja muodostakaa näkemyksenne seuraavilla dioilla oleviin kysymyksiin.
- Ryhmä voi muodostaa yksimielisiä tai vaihtoehtoisia näkemyksiä kuhunkin kysymykseen.
- Ryhmä kirjaa näkemykset ylös kokonaisiin lausein.

Työskentelyosio 1: Tulevaisuuden visio

– periaatteellinen keskustelu

1. Mitä eri elämäntilanteissa olevilta etuudensaajilta voidaan odottaa oman toimeentulonsa, työllisyytensä ja työ- ja toimintakykynsä parantamiseksi?
2. Miten mahdollistetaan olemassa olevan työkyvyn hyödyntäminen?

Työskentelyosio 2: Velvoitteet ja kannusteet

– ehdotuksia sosiaaliturvan uudistamiseksi

1. Millaiset velvoitteet ja kannusteet etuudensaajalla tulisi olla työttömyyden, heikentyneen työkyvyn ja työkyvyttömyyden tilanteissa?
2. Mitkä tulisi olla viranomaisen velvoitteet ja kannusteet huolehtia etuudensaajan mahdollisuudesta toteuttaa velvoitteita?
3. Mitkä tulisi olla työnantajien velvoitteet ja kannusteet tukea työllistymistä ja työssä jatkamista?

Keskustelu ja yhteenveto

Keskeiset nostot ryhmien keskusteluista.

Tiedoksi

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiitos!

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET